

ΟΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 22 του Οκτωβρίου 1906 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 218

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Ὁ θάνατος τῶν Ἀρχαίων (Ἀπὸ τὸ «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου».)
 ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ. Θουκυδίδης, βιβλίον πρῶτον (συνέχεια).
 CARL BRUGMAN. Γραφὴ καὶ Λαϊκὴ γλώσσα καὶ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα στὴν Ἑλλάδα (συνέχεια).
 ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ (μετάφρ. ἀπὸ τ' Ἀγγλικά).
 ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ. Στὸ Νηπιαγωγεῖο.
 ΚΑΡΜΕΝ ΣΓΛΒΑ. Φουρνίκα (Ρουμάνικο Παράμυθον).
 Κ. Π. Οἱ ὄρατες τέχνες στὴν σημερινὴ Ἑλλάδα.
 ΔΙΟΥΤΣΙΑΚΟΣ. Καίριον; Γραφές.
 ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Δέκας Ἀσβανίτης, Γ. Ζουφρές.
 Δ. Π. Τ. Φινόμενα καὶ Πράγματα (Οἱ Ἀσιαῖτες—Τὸ τρίτον κόμμα—Συλλαβηθῆρι γιὰ τὴ Βιογραφία).
 Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Καὶ οἱ τριπλῆς οἱ πόρτες οἱ χροσῆς
 καὶ οἱ χαλκένιες πόρτες τρίζανε
 τρίξιμο σὰ νὰ βογγίξαν,
 καὶ χωρὶς κανένα γγίξιμο,
 σάμπως μαγεμένες, διάπлатες,
 ἀπὸ μόνες τους ἀνοίξαν.

Κι ἀποκάτου ἀπ' τὰ μουράγια τὰ διπλὰ
 μὲ τὰ δυναμάγια τὰ παρτα,
 κι ἀποκάτου ἀπὸ τὰ πλάγια ποῦ γεράνια
 καὶ χλωρὰ καὶ ρουμπινιὰ τριγύρω ὑψόνονται,
 δέρονον τὰ νερά τοῦ Μαρμαρά
 τὰ καλόχιστα λιμάνια.

Καὶ λογιῆς καράβια ἀπ' τὴς Φραγκιῆς,
 καὶ γαλέρες γενοβέζικες,
 βενετοσάνικα σαλεύουν τρεχαντήρια·
 κ' εἶναι σὰ νὰ καρτεροῦν
 ἀκριβὰ φορτώματα
 γιὰ ταξίδια καὶ γιὰ πανηγύρια.

Στὰ κατάρτια φλάμπουρα, σὶς πλώρες
 ἀκροφίγουρα, λιοκάμματα σὶς ὄψεις
 ἀπὸ τόπους μακρινούς κι ἀπὸ βασίλεια,
 καὶ καρδιῆς χτυπᾶν καὶ χέρια ἀπλώνονται,
 σὰ νὰ θέλουν κάτι νὰγκαλιάσουν,
 καὶ μπαϊράκια σειοῦνται καὶ μαντίλια.

Κι ἀπ' τὴς ἀνάλες κι ἀπὸ τὰ κρογιάλια
 τῆς Ἀσίας τάντικρονά,
 πέρα ἀπὸ τὴ Βιδυνία,
 κάτι ἀπλώνεται κατάμαυρο,
 κι ὄλο κι ἀγριεῖται καὶ ζυγώνει,
 Θεοῦ ὀργὴ καὶ δαίμονα μανία.

Τῶν κυμάτων ἢ μουρμούρα πότε χάνεται
 σ' ἕνα βρόντο στεριανὸ, καὶ πότε γίνεται
 σάμπως ταίριασμα τῆς ἡσυχῆς μουρμούρας
 καὶ τάνησυχον τοῦ βρόντου· καὶ γρικᾶς
 πότε ἀλόγου πέταλο,
 πότε τρέξιμο πεζούρας.

Κι ἀπ' τὴς πόρτες διάπлатες ποῦ ἀνοίξαν
 κόσμος βγαίνει κι ἀργοπάτητο
 σέρνει καὶ βαρὸν τὸ πόδι,
 κ' εἶναι μιὰ πομπή, καὶ δὲ γνωρίζεις
 δέξιμο κι ἂν εἶναι, ξεπροβόδιμα,
 γάμος, λιτανεῖα ἢ ξόδι.

Κ' εἶναι συνοδεία χωρὶς ξαφτέρουρα
 καὶ χωρὶς σταυρούς καὶ λάβαρα
 καὶ βαγγέλια καὶ παππάδες.
 Ποιᾶς λατρείας μυστήρια εἶν' αὐτὰ ;
 Δὲν τὰ διαλαλοῦν ψαλμοί,
 δὲν τοὺς φέγγουνε λαμπάδες

Καὶ γυναῖκες οὔτε, οὔτε παιδιὰ·
 κι ἄντρες μοναχὰ ἀσπρομάλληδες
 καὶ μισοκοπιῆς καὶ παλληκάρια·
 κ' ἔρχονται μὲ κόπο καὶ σκυφτοὶ
 σὰν ἀπὸ κρηψῶνες μὲς' στὴ γῆς,
 σὰν ἀπὸ τάνηλιαγα κελλάρια.

Κοντοστέκουν καὶ τρικλιζοῦν
 ἀονηήδιστο σὰ νάχουν
 κάτου ἀπὸ τὸν ἥλιο τέτοιο δρόμο·
 καὶ τὰ μέτωπα στὰ χέρια τους,
 καὶ στὰ μάτια μπρὸς τὰ χέρια τους,
 σάμπως ἀπὸ θάμπος κι ἀπὸ τρόμο.

Κ' εἶται πᾶν, καὶ τοὺς τρομάζουν
 τὸ φῶς τοῦ ἡμιου, πέρα ἢ θάλασσα,
 τὰ κροσοῦρανα, κι ὁ ἄερας.
 κι' ὁ οὐρανὸς ἀπάνω τους, καὶ γύρω τους
 ἢ μεγάλη πλάση καὶ ἢ ζωὴ
 καὶ τὸ παίξιμο τῆς μέρας.

Κ' εἶναι σὰ βγαλμένοι ἀπὸ ἄνα σκύψιμο
 σὲ παλιὰ βιβλία δυσκολοσίμωτα,
 καὶ σὲ συναξάρια,
 καὶ σὲ κάτι τι ἀκριβώτερο
 ἀπ' τὰράπικα τοπάζια, ἀπ' τὰ χουρμούζικα
 τὰ μαργαριτάρια.

Κ' εἶναι σὰ βγαλμένοι ἀπὸ λογάρισμα
 μπρὸς σὲ γιατροσόφια ἀπάντεχα,
 σὲ δυσκολοξάνοιχτα δεφτέρια·
 Κι ὄλοι καθὼς ἔρχονται κλιτοί,
 καὶ καθὼς ἀργοζυγώνουν,
 τί κρατᾶνε μὲς' στὰ χέρια ;

Καὶ ραβδιὰ κρατᾶν προσκνητητάδων
 καὶ διαλαλητῶν ἀκροστεφάνωτα
 μ' ἀγριλιᾶς καὶ μὲ μυρτιάς κλωνάρια·
 τραχιὰ ἤχοῦν τὰ σάνταλά τους χοντροκόρφωτα·
 κρέμονται σιτοῦς ὄμους τους
 ταξιδιώτικα ταγάρια.

(Καὶ στοὺς μαρμαρένιους μῶλους
 ἔξαφνα φουσκῶνει κι ἀντιμεῖται
 κι ἀφροστέφανο ξεσπάει τὸ κῆμα.
 Καὶ γοργὸ μακροῦθε ἐν ἄλλο ξέσπασμα,
 καὶ εἶν' ἀλόγου σάλαγος,
 καὶ πεζούρας βήμα).

Κ' εἶνας ἕνας κι ἀπὸ δύο
 κι ἀπὸ τρεῖς ἀνταμωμένοι
 κι ἀπὸ τέσσεροι, κι ἀκόμα
 πῶ πολλοὶ, κρατᾶν καὶ σφίγγουν
 τυλιγάδια καὶ βιβλία
 σὲ χροσῆς κ' ἐλεφαντένιες
 πλούσια σκαλισμένες θήκες,
 καὶ πηγαίνουνε μ' ἐκεῖνα,
 καὶ στὰ χέρια καὶ στοὺς ὄμους
 καὶ στοὺς κόρφους τὰ βαστᾶνε,
 λείψαν' ἄγια σάμπως νάνα
 καὶ θαματουργῆς εἰκόνες
 καὶ βαριά σταμνιά γεμάτα
 μὲ τὴ σιάχη τῶν προγόνων.
 Τυλιγάδια καὶ βιβλία
 πόχουν πρόσωπα πορφῶρες,
 ποῦ εἶν' οἱ σάρκες τους μετάξια,
 καὶ λογιῆς λογιῆς τὸ μάκρος
 καὶ τὸ σκῆμα καὶ τὸ χρώμα.
 Σκεπασμένα καὶ μακροῦθε
 τὰ θωρεῖς καὶ λῆς πῶς εἶναι
 στύλοι, λῆς βωμοὶ σβυσμένοι
 καὶ σημαῖες καὶ θυματήρια
 καὶ ρηγάδικες κορῶνες.
 Σὰ θεῶν ἀγάλματα εἶναι,
 σὰν ἀνάγλυφα εἶν' ἠρώων,
 προφητῶν δράματα εἶναι,
 καὶ κιβούρια καὶ μνημούρια·
 Τάματα εἶναι καὶ τὰ πᾶνε
 νὰ τὰφήσουνε στὰ πόδια
 κάποιων εἰδωλῶν καὶ κόσμων
 ποῦ τὰ καρτεροῦν καὶ στέκουν
 καὶ γιορτάζουν πανηγύρια·
 μέσα σὲ ναοὺς καὶ τόπους,
 πέρα δλόμακρα, καὶ στέκουν
 κ' οἱ ναοὶ κ' οἱ τόποι καὶ ὄλα
 καὶ προσμένουν καὶ προσμένουν
 νὰ φωτοντυθοῦν μ' ἐκεῖνα.

*
 «Τ' εἶναι τὰ δεφτέρια ποῦ κρατᾶτε
 τὰ περγαμηνά,
 σεβαστὰ κοπάδια, ποῦ τραβᾶτε
 σὰ διωγμένα ἀπὸ κακοκαιρία ;
 Καὶ σὲ τούτα τὰ βιβλία,
 καὶ στὰ μνήματα ὄλ' αὐτὰ,
 ποιά διαμάντια, ποιά σοφία,
 ποιοὶ νεκροὶ, ποιά κόκκαλα ἱερά ;»

Κάτι σάλεψε, κυμάτισαν τὰ πλήθη,
 ἔξοπασε φωνὴ καὶ μοῦ ἀποκριθῆ.